

Tartalom

BEVEZETÉS	9
I. FEJEZET	29
Megfigyelni a megfigyelést. Heinz von Foerster ismeretelméletének alapvonalai: rekurzivitás, önreferencia, dialogicitás	29
1. Heinz von Foerster episztemológiai nyelve, vagyis az episztemológia kibernetikája	30
2. Heinz von Foerster ismeretelméletének vázlata	32
3. A valóság konstruálásáról (és a realitásról)	37
4. Néhány következtetés	42
4.1. (a)ki beszél: identitás, én	42
4.2. Hova tovább: kitekintés a médiaelmélet irányába	44
II. FEJEZET	45
II.1. A valóság valósága: a szocialitás mint értelem-konstrukció Niklas Luhmann rendszerelméletében	45
1. A rendszer formája	45
1.1. A rendszer fogalmáról	45
1.2. A forma fogalmáról	52
1.2.1. Az önreferencia mint a rendszerképződés formája	54
2. Az értelem	55
2.1. Bevezető megjegyzések	56
2.2. Az értelem helye(i)	57
2.3. Az értelem mint médium és forma	60
3. A kommunikáció és médiumai	68
3.1. A kommunikáció fogalmáról	68
3.2. A kommunikáció médiumai: terjesztőmédiumok és sikermédiumok	69
3.2.1. A szimbolikusan általánosított kommunikációs médiumok	71
3.2.1.1. Bevezető megjegyzések	71
3.2.1.2. A szimbolikusan általánosított kommunikációs médiumok és a nyelv	72
3.2.1.3. Médiumtípusok	75
3.2.1.4. Szimbiotikus szimbólumok	79
4. A kultúra fogalmáról	80
4.1. Bevezető megjegyzések: a „kultúraelméletek” kultúrafogalma és a luhmanni teória, azaz: Hol van a kultúra?	80
4.2. Mi a kultúra?	82
4.3. A kultúrafogalom szinonimái a luhmanni teóriában	83

II.2. A média valóságai: a tömegmédiá és az objektivitás-szemantika	89
1. Bevezető megjegyzések: a tömegmédiák alrendszere és annak valóságai	90
2. A tömegmédiá valósága a luhmanni elméletben	91
2.1. A tömegmédiá funkciója	91
2.2. Az objektivitás szemantikája: a tömegmédiá programterületei és működése	95
2.2.1. Az objektivitás szemantikája és a tartalmak rendje a tömegmédiában	100
III. FEJEZET	103
III.1. A technikai képek univerzuma: Vilém Flusser és a „digitális világvkép”	103
1. Bevezető megjegyzések	103
2. A „Digitális világvkép”	105
2.1. Dolgok (Dinge) és tárgyak (Sachen), látszat és valóság	105
2.2. A technikai képek univerzuma felé	109
2.3. A közel közelsége	112
2.3.1. Az idő közelsége	113
2.3.2. A tér közelsége	115
3. „Hullámvölgy a képözönben”: (nincs) identitás	116
4. Mi az igazság?	117
5. Összegzés	119
III.2. A média új szemantikája felé	120
1. Bevezető megjegyzések	121
2. Az új média nyelve	122
2.1. Numerikus reprezentáció	123
2.2. Modularitás	125
2.3. Variabilitás	126
2.4. Automatizálás	128
2.5. Transzkódolás	130
2.6. Az új média nyelve: néhány régi fogalom példája	130
2.7. Az új média nyelve: összefoglalás	132
3. Exkurzus az önreferencialitásról: művészet és műalkotás mint a média új szemantikájának mintái	133
4. Az új média fogalma: a média új fogalma	142
4.1. Az új médiafogalom ontológiájához	143
4.2. Az új médiafogalom episztemológiájához	145
5. Összegzés	149
Felhasznált irodalom	153